

vendar ni prav⁴. Iskali še so drugih prič, celo stari, srenjski pisac je otroke izpraševal, je li g. učitelj v šoli res pretepeval. To pa še nij vse! Na to tožbo pride okrajni šolski nadzornik preiskavat. In koga je izpraševal o resničnosti tožbe? Šolarje! Eni so povedali, da je šiba v šoli pela, drugi, da ne; eni da je bil kateri kazni vreden, drugi, da ne. Odgovarjali so, kakor otroci. Kaj bo konec tej tožbi, se še ne vé; eno pa je že dognano: učiteljem v novej dobi pšenica ne cveti; kdorbodi se uže v nje zaletava in jim dela neprijetnostij! Po zdajnem odgojevanju le prepogosto zori sad malopridnosti in kljubovanja. — Vi slavni Lemberžani pa bodite potolaženi; dokler v Teharjih srenjski berič županuje, vas bodo Teharčani vgnali.

Iz Rogaca. (Lutrov. pogreb — premeščenje sodnije, — raznereči.) Dvoje dopisov je zadnje dni iz Slatine menda iz različnih peres došlo graškej „Tagespošti“, listu sovražnemu katoličanom in Slavjanom! Prvi dopis govori o nekem lutrovskem pogrebu, drugi o prošnji Slatinčanov za rogačko sodnijo. Slatinčanom na čast se sme reči, da je dopisnik le svoje osebno mnenje izustil, katerega mu drugi ne podpišejo. Kajti popolnem krivo je, da bi ondi ljudje hrepeneli po lutrovskaj veri, kakor bi dopisnik rad dal svetu verjeti. Celó smešno pa je, ako se v svet trobi, da še ondi, kar svet stoji, ni bilo tako sijajnega pogreba, kakor takrat, ko je lutrovski pastor svojega mrtveca pokopal in mu na grobu pridgal tako, da je vse v solzah plavalo. Naših ljudij je le nekoliko nenavadne prikazni zijat priletelo in če sta 2 luterana potoke solz prelila, ganjena od pastorjevega govora, bodi njima! Ali druga je, kako to, da si luteranski pastor upa na katoliškem in tedaj blagoslovljenem pokopališču pridgati?

Druga reč pa zadeva premeščenje rogačke sodnije na Slatino, za kar se Slatinčani potegujejo in kar je občno nevoljo Rogacčanov pozročilo. Slatinčani so v občinskej seji sklenoli za premeščenje prositi. Predstojnik g. Ažgan se posebno za to zanima. Reč bi imela kako važnost, ako bi celi okrajni zastop premeščenje tirjal in dalje, ako bi deželni odbor, oskrbnik Slatinskih toptic, se za sodnijo potegoval, kar pa se ni zgodilo. Uzrok zavolj stanovanja je prazen. Sicer pa je prizadevanje Slatinčanov starodavno: uže pred 10. leti so rogački tržani, bürgermeister Badl in drugi, prejšnjega c. k. namestnika v Gradcu prosili, naj se ne jemlje ozir na prošnjo Slatinčanov, na kar je c. k. namestnik Rogacčanom rekel: „Idite, gospoda, mirno domov. Uradnije je treba od toptic odpravljati pa ne tje porivati“. Menda bo tako tudi zdaj obveljalo. — Pri nas se kmeti močno pečajo s podpisovanjem in oddajanjem menjic (Wechsel), sebi in svojemu gospodarstvu na največjo škodo. Kajti podpisujejo neizmerno lehkomišljeno, dajejo grozno velikih procentov, da le nekaj denarja na roko dobijo. Ali ko obrok menjici do-

teče, so zgubljeni. Prisiljeni so dovoliti še večjih procentov za podaljšanje menjice, ali pa pridejo na boben. Mnogo škodijo kmetom tudi zakotni pisarji, pisma so za nič, denar za štempel in pisarijo pa kmetu iz žepa potegnjen. Čudno je tudi to, da se pri nas med kmetskimi ljudmi poteplje mnogo nemških novin [Katerih? Ured.], kojih vendar dobro ne razumevajo, čeravno jim je ena ali druga nemška besedica znana! Veliko boljše bi storili, ako bi si naročili „Slov. Gosp.“, ki je med vsemi slovenskimi novinami najcenejši list!

Politični ogled.

Avstrijske dežele. V soboto 8. febr. bode sedanje ministerstvo odstopilo in imena novih ministrov proglašena; državni zbor neče dalje zborovati in sklepati proračun za l. 1879 brez pravih ministrov. V tej hitrici bode pre grof Taaffe sestavil začasno ministerstvo, ki bo vodilo nove volitve za državni zbor in pot nadelalo pravemu ministerstvu pod grofom Hohenwartom. Tako poročajo dunajski listi; res pa je, da so se cesar dolgo pogovarjali s Taaffejem in Hohenwartom, ta pa s grofom Andrassyjem, ki je rekel: „meni je treba novih ministrov, novih poslancev, da bo Avstrija spomladi mogla dalje prodirati v Turško“. Vsled takih pogovorov drgeče vse strahu po nemško-liberalnem taborju in uže debele solze točijo, zakaj so se zavolj Bosne in Hercegovine tako neumno in brezuspešno zaletavali v Andrassyja. Nekatero ustavoverne novine kar poklekavajo pred njim in prosijo, naj jim še le enkrat pri volitvah z uradniki k zmagi pomaga! Ali ni to nesramno beraštvo? Če liberalci mislijo, da imajo oni prav, zakaj pa tedaj vzdihujejo po briglah vladine podpore pri volitvah? Ne, nimajo prav, liberalni nauki so krivi in ljudstvo naj pri volitvah otrese vso liberalno jerobstvo! — Celovska zbornica kupčijska prosi, naj bi se Dalmacija, Bosna in Hercegovina sprejela v colniinsko zvezo cele Avstrije, da bi ne bilo treba plačevati posebne coline za blago, ki odhaja od nas v Bosno in prihaja od ondot k nam. Na Kranjskem hočejo srenjske pašnike razdeliti, kakik 300.000 oralov zemljišča. — Italijanski rovarji v Trstu pošiljajo gospam grozivnih pisem, v kterih jim žugajo z dinamičnimi bombami, če bi hodile v nemški „teater“ ali „kasino“. Glas se je raznesel, da bodo cesar meseca aprila slovesno sklenoli zborovanje državnega zbora ogerskega, ki bo tedaj moral mirovati do jeseni, med tem pa utegnejo naši vojaki mahnoti proti Solunu. Ogerska zlata renta je grozno propala, bati se je pograbljenja cerkvenega premoženja in še — kride! — Zagrebu nov župan je izbran Mrazovič.

Nova Avstrija. Kristijani so nezadovoljni, ker ne dobijo zemlje v svojo last, ampak morajo, kakor prej, mohamedancem „tretjino“ dajati. Sploh močna roka Filipovičeva se uže pogreša. Od papeža je

pa slavni Filipovič za osvobodjenje kristijanov prejel veliki križec reda sv. Gregorija. Pisma vojakom v Bosni pošilja redna pošta in se mora kolek plačati. General Jovanovič se je nad Zagreb, Reko in Mostar vrnil v Sarajevo.

Vnanje države. Kuga na Ruskem je znatno prenehala, vendar so povsod v bližnjih mestih ob Volgi potrebnih pomočkov priredili, vas Vetljanko do tal požgali, okoli drugih zakuženih vasuic in celo posameznih hramov kordon kozakov potegnili. Bismark boče z veliko colnino angleškemu železju pot v Nemčijo zapreti. Francoski novi predsednik, advokat Grevy, dobil je od 713 glasov 563 in je izvoljen na 7 let. Prejšnji predsednik general Mak-Mahon je Pariz zapustil in se podal na svojo graščino. Gambetta je postal predsednik zbornici poslancev! — Italijani vzeli so 90 milijonov na posodo za nakup orožja. V Milanu so uže 80 mitvecev zažgali namesto pokopali. Kardinal Antonucci je umrl, papež pa bodo baje 21. febr. oklicali sveto leto. Črnogorci bodo 8 febr. zaseli Spuž, Zabljak in Podgorico, če si Turki ne bodo premislili. Slovence Hubmajer in drugi zbirajo Bolgare na planinah v Macedoniji, da mahnejo zmadletka nad Turka. Sultan je zbolel. Angležem v Afganistanu se je začelo slabo goditi. Oddelek generala Browna bil je naglo obkoljen tako, da so Angleži morali mesto Kost zapustiti, živež sožgati in se hitro pomeknuti nazaj. Jakub-Khan je mirovne ponudbe angleške strogo odbil. Šir-Ali, oče njegov, je pa baje umrl. Zoper Zulu-Kafre v Afriki so Angleži pričeli boj in 8000 mož je 12. jan. vdrlo v Centivojevo kraljestvo.

Za poduk in kratek čas.

Iz Gradea do Sarajeva.*

(Dogodki iz življenja vojaškega duhovnika v bosenski vojski l. 1878.)

IX. Od turškega Broda do Dervente je bila cesta še koj lepa, gladka, ravna; le pred Dervento pelje dobro uro navzgor in navzdol, da so se nam na vozovih skoro rebra polomila. Vročina je bila sila huda. Solnce je pripekalo, da smo zevali kakor gavrani, katerih je bilo povsodi dosta. Po njivah, zagrajenih s plotovi od suhega protja, je večjidel le kuruza rasla; drugega žita smo redko kje opazili. Bosansko polje je plodovito in rodovito, ali hudo zanemarjeno. Da bi bilo razumno obdelovano, prinašalo bi gotovo 2krat, 3krat toliko, kolikor donša sedaj. Imeli še menda nismo večje polovice dnešnjega marša za seboj, ko nas uže zasači noč. Bila pa je jasna in prijazna. Smel bi reči s bosanskim pesnikom Ljubomirom: Tiha nočca, sjajna mjesečina; — Mjeseec žarkom odgovara suncu, — Vedra nočca danu bielomu; Slavulj pjeva, žuberkaše; — Svak uživa krasne noči dare . . . Semo tamo je brlela v kakej bajtici in se vedno utrinjala slaba lučica. Za cestoj pa so še kučili pastirji, ter pekli mlečnato kuruzo. Nočno tihoto so najbolj kvarile žabe:

kreketuše in blebetuše. Vbirale so in se zbirale na vse pretege, pa se njim nij obneslo. Kedar so uže bile blizu skupaj, vzela je kje tam za grmom kaka razposajenka edno terzo više, ali pa je zakvakala v generalbasu: rag—reg—reg—rag, da nam je pogled in posluš jemalo. — Po prestanih velikih težavah prišumetali smo v Dervento ob 1. po pol noči. Petelini so uže popevali juternico, sekundirali pa so njim psi, ščurki in drugi nemirni ponočnjaki. V sredi mesta smo ostali, ker nij bilo boljšega prostora najti. Od dneвне vročine hudo zdelani in utrujeni, polegli smo tam, kder je kateri raz voza stopil. Jaz sem koj na vozu zadremal s nekterimi tovarši. Ob 4. pa sem se moral iz voza skobacati, ker mi je vsled tesnobe ves život vtrnol. Zato se vzležem za cestni graben, da še počivam ostali čas. Tega ne smem zabiti, da je to noč ravno luna mrknila, katero lepo prikazen smo dolgo opazovali, da si zaspani in gondravi. O tem mrknjenju še bode pozneje pri Sarajevu zanimiv govor. Ko zjutraj za rano vstanem, zapazim še le, kako lepo sosodstvo sem imel to nepozabljivo noč. Kakih 20 korakov od mene je ležala v plitvi jami krava, sivka z junčkom in teličko. V Derventi, kakor v obče v Bosni, prenočuje živina ob toplem vremenu zunaj na prostem, na ulicah, pred hišami ali v bližnji šumi. Za kožo, za mleko, za gnoj, sploh za vse, kar gre pri tem v zgubo, ne porajta z malim zadovoljeni Bosnijak. Po Derventi se je zjutraj živad po ulicah sprehajala, dokler nij došel razcapani pastir in jo pognal na pašnike. Iz globokega sladkega spanja me je prebudilo ob petih nevrbrano vikanje mohamedanskega duhovnika — hodže — iz minareta majbne ždamije, tik ktere so stali naši vozovi. Na to čudno jutro vabljenje mohamedancev k molitvi podam se k vratam džamijskim. Prišli so 3 moževi, izah „cipele“ ali „papuče“ pred pragom ter resno vstopili v mošejo, ki je bila uže na stečaj odprta. Sedli so na pete in jeli goreče moliti, t. j.: vsi 3 so drug proti drugemu kimali in nekaj meni nerazumljivega brbljali. Rzsodil sem le toliko, da so večkrat isto molitev ponavljali. Ker nij bilo ne konca ne kraja, napotim se po mestu, da dobim kak grizljež na prazni želodec. Na vprašanje po „mehani“ ali oštariji, pelje me mlad Turčin skozi prav ozke, neprijazne skoro sumljive ulice v razdrapano, okajeno, sila borno „kučo“. In znotraj še le ta pogled! Vse je bilo v najgršem neredu, kakor v kakšnej drvarnici. Posodva je ležala neomita po kotih, in je kazala, kaj so prebivalci sinoči večerjali. Trije Bosnijaki so še smučali na golih klopetih, da se je odmev po vsej sobi razlegal. Osupnile so me le mize in stoli, katerih nij bilo kder bodi v Bosni najti. Gospodar mi je rekel, da si je to pohišstvo še le pri dohodu naše vojske oskrbel, in da so za temi „terpezami“ (mizami) uže sedeli imenitni gospodje kakor: dopisniki angležki, francoski in italijanski. Popil sem „fındžan“ ali šalico bele kave, ktera se je le v tej kavarni za